

U.1994B.161

Købeloven med kommentarer ved **Jacob Nørager-Nielsen & Søren Theilgaard**, 2. udg. 1993. Pris: 945, i.m. *Mads Bryde Andersen*

Et mundheld siger, at »first editions should never be published«. Det passer dårligt om førsteudgaven af Nørager-Nielsen & Theilgaards kommenterede købelov fra 1979. I de 14 år, der gik frem til dette værks andenudgave, har købelovskommentaren været en af de vigtigste køberetlige monografier i Danmark. Alligevel kan det uden forbehold konstateres, at værkets andenudgave, der udkom i eftersommeren 1993, markerer et kvantespring fremad, såvel kvantitativt som kvalitativt.

Der er i sandhed tale om en »ny« udgave. Forfatterne har foretaget en omredigering af stort set hele teksten og udvidet den betydeligt. Herved har de lyttet til de opfordringer, der lød ved anmeldelsen af førsteudgaven, bl.a. om mere detaljerede litteraturhenvisninger. Ikke alene det nye stof siden 1979, men også materiale, der forelå ved førsteudgaven, er med.

Når man tager bogen i hånden, ser det umiddelbart ud, som om teksten er beskåret i forhold til førsteudgaven. Værket fremstår nu kun i ét bind og med et samlet omfang på 1386 sider - førsteudgaven var i to bind på i alt 1301 sider, men i sagens natur uden andenudgavens bilagsmateriale, der består af de senere køberetlige instrumenter, FN's købelovskonvention (CISG) samt den nordiske købelov.

Men at man står med et langt mere informationsmættet produkt end førsteudgaven viser sig hurtigt. Hver side er langt tættere beskrevet end før, fordi man har gjort brug af et større sideformat, og fordi skrift og linieafstand er mindre og linierne længere. Hertil kommer, at en del af førsteudgavens brødtekst nu er forvandlet til komprimeret petit-tekst, ofte uanset om den pågældende tekst rummer selvstændige og væsentlige fortolkningsbidrag. De umiddelbart overraskende oplysninger i forordet om, at der med nyudgivelsen er kommet ca. 300 nye danske domme og endnu flere afgørelser fra Forbrugerklagenævnet, har altså deres forklaring.

Som i førsteudgaven følger forfatterne en konsekvent systematik i kommentaren til hver enkelt bestemmelse. Først får man en fortekst. Her præsenteres bestemmelsen med oplysning om, hvorvidt den gælder i forbruger køb, om den er præceptiv o.s.v. Dernæst følger en romertalsinddelt serie af kommentarer til de spørgsmål, bestemmelsen giver anledning til. Som sidste punkt i denne inddeling følger en kort omtale af de tilsvarende regler i CISG og i de nordiske købelove.

I sin opstilling af teksten følger værket en tradition, der efterhånden er fremherskende i nyere lovkommentarer. Bemærkningerne knytter ikke an til enkelte ord, men til hele problemstillinger. Derved kan læseren tilegne sig stoffet i systematiske helheder. Enkelte køberetlige temaer, f.eks. leveringsstedet, samtidighedsprincippet, reklamation, fordringshavermora, mangler, og salgsklausuler, får tildelt et særligt kapitel, der fremstår uafhængigt af selve lovkommentarerne.

På dette punkt kan Købelovskommentaren dog kritiseres for at være mindre brugervenlig. Teksten fremtræder i et kompliceret inddelings-system, der under hvert romertal fortsætter i arabertal, små og store bogstaver m.m. I de større artikler præsenteres romertalsinddelingen i indledningsteksten til hver artikel, men det lavere hierarki af inddelinger ser man først i selve brødteksten. Derfor er det vanskeligt at få overblik over, hvor man befinder sig i den samlede tekstmasse. Den, der foretrækker at orientere sig i stoffet inden sine tekststudier, ville have haft fordel af på forhånd at kende strukturen, f.eks. i indholdsfortegnelse. En sådan indholdsfortegnelse forelå da også i værkets førsteudgave, men den er altså gledet ud nu.

Værkets væsentligste kvalitet vil være som opslagsbog for praktiserende jurister, hvilket ifølge forordet da også er den primære målgruppe.

Det ville i sagens natur være urealistisk at forvente, at den praktiserende jurist tilegner sig værkets samfulde 1229 tekstsider. Dette er da heller ikke nødvendigt. Værket indeholder nemlig et stort antal krydshenvisninger, et særdeles detaljeret og præcist stikordsregister, et komplet register over de anvendte danske og udenlandske domme samt en særlig paragrafnøgle til den nye nordiske købelov og til CISG.

Trods sin titel er købelovskommentaren ikke kun et køberetligt værk. I tilknytning til teksten får læseren bl.a. nyttig information om tilgrænsende problemstillinger inden for den almindelige obligationsret. De indledende købelovsbestemmelser ledsages f.eks. af en indføring i visse aftaleretlige spørgsmål ved indgåelse af køb, som købeloven ikke regulerer. Hertil kommer en ganske grundig - og for praktikerens yderst nyttig - systematisk gennemgang af læren om erstatningsberegning, om rentelovens regler, om produktansvar, og i tilknytning til reglerne om sælgers kontant- og ejendomsforbehold også om centrale IP-retlige spørgsmål.

162

Praktikerens vil nok særligt påskønne de talrige domsreferater - som også kendetegnede førsteudgaven - ikke mindst fordi referaterne er afpasset kommentardelen. Samme dom vil altså ofte fremtræde i forskellig udformning i forskellige dele af teksten. Fristelsen til i et så stort bogværk som dette blot at anvende et standard-referat for hver af de mange domme havde ellers været nærliggende.

Med til at gøre værket levende og fængslende er det, at forfatterne ikke er bange for at tage stilling til de køberetlige problemstillinger. Teksten er overalt spækket med livgivende diskussioner, om såvel klassiske køberetlige spørgsmål som problemer, der er aktualiseret ved den nyere og ofte mere episodisk prægede forbrugerretlige lovgivning. Dertil har forfatterne givet plads til talrige - velovervejede - anbefalinger om en fremtidig dansk købelovgivning baseret på de nordiske vedtægter.

Som allerede antydnet behandler Købelovskommentaren ikke kun den danske købelov. Forfatterne har taget konsekvensen af, at der i disse år trækkes i den danske køberet på kryds og tværs, dels ved CISG, dels ved de nordiske købelove. Studier i de - ikke mange - punkter, hvorved CISG-reglerne adskiller sig fra dansk køberet, understøttes af forfatterens oversigt herover på s. 42 ff. Det kan på den baggrund undre, at forfatterne ikke i højere grad har inddraget den EF-retlige lovgivning. F.eks. er rådets direktiv af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbruger aftaler uomtalt (se dog s. 25, hvor forslaget hertil nævnes), til trods for at det var både vedtaget og offentliggjort inden forordets dato. Direktivets bilag indfører en række reelt præceptive regler, som skal være implementeret i dansk ret ved udgangen af 1994, og som i forbrugerforhold vil modificere den retsstilling, forfatterne redegør for forskellige steder i værket.

Sammenfattende må man sige, at den kommenterede købelov er en ikke blot nyttig, men uomgængelig opslagsbog. Det er et værk, der fra sit køberetlige udgangspunkt rækker langt ind i den almindelige obligationsret. At konkludere, at Købelovskommentaren bør finde plads hos køberetlige praktikere, vil være en underdrivelse. Værket bør være en uomgængelig bestanddel af ethvert juridisk bibliotek, hvis indehaver blot lejlighedsvis har berøring med obligationsretlige problemstillinger. Herfra skal alene lyde en opfordring om at holde denne fremragende udgivelse ved lige, således at der, når den EF-retlige integration på det formueretlige område giver anledning til det, foreligger en ny udgave.

U.2009B.19/2

**Jacob Nørager-Nielsen, Søren Theilgaard, Michael Bjerg Hansen og Martin Hørmann Pallesen: Købe-
Mads Bryde Andersen**

loven med kommentarer. 3. udgave 2008. Forlaget Thomson. 1.528 sider. Pris: 1.596 kr. ekskl. moms.

15 år efter udgivelsen af 2. udgave af Jacob Nørager-Nielsen og Søren Theilgaards kommentarer til købeloven, og næsten 30 år efter 1.-udgaven, er advokaterne Michael Bjerg Hansen og Martin Hørmann Pallesen indtrådt som medforfattere i denne 3. udgave. Med sine 1.528 sider, der tilmed fremstår i et større og mere tekstkomprimeret format, er værket nu udvidet med flere hundrede sider, der har forvandlet det til et massivt mammutbind.

Over disse mange sider får man en særdeles grundig, ja, de fleste steder på det nærmeste fuldstændig, oversigt over relevante retskilder inden for køberettens område, med indgående henvisninger til doms- og forbrugerklagenævnspraksis, litteratursteder og forarbejder. Værkets kompilatoriske værdi i forhold til tidligere udgaver viser sig navnlig i forbrugerkapitlet, der samler de mange afgørelser fra Forbrugerklagenævnet, som pga. den skiftende offentliggørelsespraksis fra Forbrugerstyrelsen ellers må søges ad forskellig vej.

Selv om der er gået 30 år siden førsteudgaven, har forfatterne valgt at beholde henvisninger til ældre retspraksis i 3. udgave, som blandt andet derfor er blevet så omfattende. Men da praksis præsenteres kronologisk, kan den læser, der primært vil undersøge nyere praksis, jo bare springe over den ældre.

I den nye udgave har forfatterne gjort en del ud af den systematiske inddeling. Den var i forvejen kompleks, men kompleksiteten er ikke blevet mindre med nye, detaljerede underinddelinger af stoffet. Nu hjælpes læseren på vej med indholdsfortegnelser til hver enkelt paragrafkommentar. I det hele taget viser bogen, at forfatterkollegiet har taget den systematiske opgave alvorlig. Det ses også ved et stort antal krydshenvisninger.

Man kan altid diskutere, hvor grænsen mellem det *analytiske* og *kompilatoriske* skal trækkes i en juridisk håndbog. Det er ikke ualmindeligt, at lovkomentarer i

20

særlig grad fremtræder som kompilatoriske, eftersom mange af deres brugere netop efterspørger henvisningerne til andre fortolkningsbidrag. Det kompilatoriske præger da også denne fremstilling, der dog også indeholder adskillige selvstændige analyser og fortolkningsbidrag.

Sammenfattende kan det konkluderes, at denne monumentale købelovskommentar - ligesom forrige udgave - til fulde udfylder rollen som praktisk opslagsbog i dansk og til dels nordisk køberet.